

Моніторинг впровадження Україною зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства

Випуск № 14 (Січень 2015 року)

12 січня 2015 року Указом Президента № 5/2015 схвалена [Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020"](#), яка визначає мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України. Стратегія передбачає реалізацію 62 реформ та програм розвитку, у тому числі реформу енергетики та програми енергонезалежності, енергоефективності, збереження навколишнього природного середовища, участі в транс'європейських мережах.

Указом Президента України від 27 січня 2015 року № 37/2015 затверджено [структуру Апарату РНБОУ](#), в якій є служба з питань економічної, соціальної та енергетичної безпеки. Інші [зміни інституційного характеру](#) стосувалися впровадження єдиної державної політики реформ в Україні.

15 січня Європарламент в [резолуції по Україні](#) заявив про необхідність реформування енергетичного сектору відповідно до зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства. Того ж дня Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оприлюднило [План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів та Коаліційної угоди у 2015 році](#). Серед ключових пріоритетів – залучення інвесторів у модернізацію та експлуатацію ГТС України, реорганізація НАК "Нафтогаз України" відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС, інтеграція української енергосистеми в мережу європейських енергосистем ENTSO-E, реформа вугільної галузі, модернізація інфраструктури паливно-енергетичного комплексу, диверсифікація шляхів та джерел постачання енергоносіїв, організація ефективного розгляду позову до "Газпрому" в Арбітражному інституті Стокгольмської торгової палати, реформування газового та електроенергетичного ринків відповідно до вимог Третього енергетичного пакета. Також були поширені ["дорожні карти" реформування](#) секторів енергетики, у т.ч. щодо "Нафтогазу", вугільної галузі, інтеграції в енергосистему ЄС, будівництва ХАЕС-3.

19 січня Міненерговугілля опублікувало [проект Енергетичної стратегії України на період до 2035 року](#), розроблений Національним інститутом стратегічних досліджень, а також [План заходів на 2015 - 2020 роки щодо реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року](#). Пропозиції та зауваження приймаються у місячний термін з моменту розміщення її для громадського обговорення.

Міністр В.Демчишин, який [отримав завдання від уряду](#) взяти галузь під контроль, розпочав зі [зміни внутрішньої структури Міненерговугілля](#). Кадрові зміни відбувалися і в НКРЕКП, де тимчасовим в.о. голови призначено [24-річного Д.Вовка](#).

Загалом прогрес України у виконанні зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства виглядав у січні наступним чином:

Дана публікація випущена в рамках проекту "Покращення імплементації зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства через посилення ролі громадськості", що здійснюється ГО "Діксі Груп" спільно з Ресурсно-аналітичним центром "Суспільство і довкілля" за фінансової підтримки Європейського Союзу.

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of NGO "DiXi Group" and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

У сфері безпеки постачань:

Диверсифікація поставок газу виявилася ефективним засобом підвищення енергобезпеки

За підсумками 2014 року, обсяг [транзиту російського газу через Україну](#) скоротився на 28% до 62,2 млрд. кубометрів. Поставки з ЄС за цей же період [зросли майже у 2,5 рази](#) – до 5 млрд. кубометрів (26% імпорту). За оцінкою голови "Нафтогазу" А.Коболева, у 2015 році частка російського газу в імпорті [складе 40%](#), хоча країни ЄС могли б постачати [90% необхідного Україні газу](#). Словацький [оператор Eustream](#) та український ["Укртрансгаз"](#) заявили про готовність збільшити реверс до 40 млн. кубометрів на добу; досягнуто [домовленості з Польщею про будівництво інтерконнектору](#) потужністю 10 млрд. кубометрів, який дозволить [отримати доступ до LNG-терміналів Литви та Польщі](#), а також газового ринку Німеччини. За даними оператора "Укртрансгаз", у січня Угорщина [відновила постачання газу](#) в напрямку України.

Україна [повністю погасила борг](#) перед Росією у 3,1 млрд. дол. При цьому Росія продовжує [ставити під сумнів](#) надійність транзиту, і [відмовляється від спільного](#) моніторингу відбору газу з ПСГ. Більше того, [Росія планує з 2019 року](#) відмовитись від транспортування газу Україною. "Газпром" кілька разів [заявив про борг](#) України в 2,44 млрд. дол. за газовими контрактами, однак ["Нафтогаз" не прокоментував](#) цю заяву, очікуючи висновку Стокгольмського арбітражу, де також розглядається [позов на 6,2 млрд. дол. за порушення "Газпромом" транзитної угоди](#). Реагуючи на заяви "Газпрому", прем'єр-міністр А.Яценюк заявив, що Росія може [втратити український ринок](#), а Президент П.Порошенко анонсував [незалежність від російського газу через два роки](#).

У січні 2015 року ["Нафтогаз" вніс передоплату](#) за 1 млрд. кубометрів російського газу, вартість якого рахується за новою ціною. При цьому, [Росія вважає недоцільним](#) розпочинати переговори про літню ціну на газ, у той час як [Єврокомісія хоче завершити](#) переговори і мати угоди вже до кінця зими.

Дефіцит вугілля антрацитових марок залишається актуальною проблемою безпеки постачань

Згідно [із заявами прем'єра А.Яценюка](#), Україна відновлює постачання вугілля. У 2014 році Україна [імпортувала вугілля](#) на 1,773 млрд. доларів, з початку року продовжила [імпорт з Росії](#), а також купує вугілля на окупованих територіях, але лише у підприємств, що [перереєстровані на території України](#). Попри прогнози ЗМІ про поставки обсягом [100 тис. т на місяць](#), в січні міністр енергетики В.Демчишин очікував [не менше 200 тис. т](#) з цих територій, проте заявляє про залежність постачань від багатьох факторів.

Також Україна [замовила ще 2 кораблі з вугіллям з ПАР](#), повністю оплативши попередні поставки. Під тиском громадськості, міністр В.Демчишин звернувся до керівництва "Укрінтеренерго" з пропозицією [розкрити ключові комерційні умови контракту на постачання вугілля з ПАР](#). Натомість ПАТ "Центренерго" повідомила, що наявних запасів вугілля [вистачить до кінця лютого](#). Через брак вільних обсягів антрацитових марок вугілля на міжнародних біржах, [компанія збирається оголосити тендер на закупівлю 3 млн. т вугілля](#), ведуться переговори з [Росією, ПАР та кіпрськими компаніями](#). Зі слів міністра В.Демчишина, модернізацію із [переведення ТЕС з антрациту на вугілля марки "Г" можна здійснити до початку наступного опалювального сезону](#).

Навколо контракту щодо постачання електроенергії з РФ спалахнув скандал

30 грудня було підписано прямий контракт між "Укрінтеренерго" та "Інтер РАО" про імпорт електроенергії обсягом до 1500 МВт. У ЗМІ було оприлюднено [фотокопії контракту](#), де згадано анексований Криму як федеральний округ РФ. Міністр В.Демчишин [заперечив наявність такої фрази](#) в оригіналі документу. Натомість керівник юридичного департаменту Міненерговугілля С.Насвіщук заявив, що [не був долучений до погодження контрактів](#).

Прем'єр-міністр А.Яценюк дав доручення протягом 10 днів [провести розслідування обставин підписання угод](#), тоді як голова відповідної комісії заявив про [саботаж службового розслідування](#). Голова Міненерговугілля допустив [можливість розірвання скандальної угоди](#). Водночас, ОРЕ та "Укрінтеренерго" не влаштовує вартість електроенергії, яка розраховується за складною формулою, що враховує обсяг та графіки поставок. Крім того, [окремі гравці ринку заявили, що змушені розвантажувати блоки теплової генерації вночі](#), оскільки графік постачань передбачає рівномірний добовий розподіл. В результаті, ["Укрінтеренерго" готує правки до контракту](#) щодо схеми ціноутворення і графіку постачань.

Тим часом, з метою захисту цивільного населення окупованих територій, Верховна Рада прийняла [Закон від 13.01.2015 № 85-VIII](#), який накладає мораторій на відключення від мереж та штрафи для жителів зони АТО, котрі не можуть своєчасно сплатити за житлово-комунальні послуги. З метою відновлення безперебійного газо- та електропостачання, Кабінет Міністрів прийняв рішення про [введення режиму надзвичайної ситуації в зоні АТО \(Розпорядження від 26.01.2015 № 47-р\)](#) та прикордонного режиму ([Постанова від 30.01.2015 № 38](#)).

У сфері реформи газового ринку:

Стратегічні документи і тактичні плани на 2015 рік одностайні у пріоритетах

Указом Президента України № 5/2015 схвалена [Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020"](#), якою передбачено у т.ч. реорганізацію НАК "Нафтогаз України" відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС, повну реформу системи ціно- та тарифоутворення на енергію та паливо, зокрема перегляд механізму формування балансу енергоресурсів, відмова від перехресного субсидування та державного дотування, залучення іноземних інвестицій, зокрема до модернізації ГТС України.

15 січня Міністерство енергетики та вугільної промисловості України оприлюднило [План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів та Коаліційної угоди у 2015 році](#), із подібними пріоритетними завданнями. На додачу відомство опублікувало [План-графік реформування НАК "Нафтогаз України"](#), готує [міжнародну інвестиційну конференцію](#) з реформи газового ринку та очікує [інвестиції в українську ГТС](#).

Тим часом, у січні Секретаріат Енергетичного Співтовариства [представив уряду проект](#) Закону про ринок газу, який відповідає Третьому енергетичному пакету і був розроблений Робочою групою при Міненерговугілля.

Триває дискусія щодо вартості газу - як для домогосподарств, так і для видобувних компаній
[Аналітики стверджують](#), що газ для населення в Україні є дешевшим, ніж у Росії. Депутати [не погоджуються з вимогою МВФ](#) підвищити ціни на газ у сім разів, а [Міністерство фінансів визнало](#), що ціни на газ повинні рости поступово.

Активізувалася дискусія про собівартість видобутку газу для державної компанії "Укргазвидобування" – "Нафтогаз" стверджує, що вона має складати [5430 грн. \(319,4 дол.\) за тисячу кубометрів](#), хоча ЗМІ вважають її [завищеною](#), називаючи доцільною середню кінцеву ціну в [2222 грн. \(130,7 дол.\)](#). Експерти ж наводять середній рівень витрат міжнародних видобувних компаній, що за кращих умов складає [252 дол. за тисячу кубометрів](#).

27 січня набрав чинності Порядок формування, розрахунку та встановлення цін на природний газ для суб'єктів господарювання, що здійснюють його видобуток, затверджений [постановою НКРЕКП №763 від 11.12.2014](#). Згідно з документом, розрахунок ціни здійснюється на підставі річних планів з видобутку товарної продукції, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених

державними нормами, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів, а також цін у планованому періоді (визначених на основі прогнозних індексів цін, схвалених Кабінетом Міністрів).

Сам "Нафтогаз", за рішенням уряду, буде докапіталізований черговим випуском ОВДП на 31,5 млрд. грн. ([Постанова від 23.01.2015 № 13](#)). Тим часом, через підвищення ренти та обмеження на продаж газу, британська JKH Oil&Gas [заявила про призупинення](#) програми капіталовкладень в Україну в 2015 році; [іноземні ЗМІ прогнозують](#) подальший відтік приватних видобувних компаній.

Регулятор заохочує unbundling не лише на національному, а й на регіональному рівні

12 січня Постановою №9 НКРЕКП [затвердила нові Ліцензійні умови](#) провадження господарської діяльності з постачання газу, які були приведені до вимог Закону "Про засади функціонування ринку природного газу", зокрема, в частині розмежування таких видів діяльності як постачання та розподіл природного газу.

[Постановою НКРЕКП № 20](#) від 15 січня внесено зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу газу, а саме додано форму відомостей про стан матеріально-технічної бази, необхідної для провадження такої діяльності. Також, 14 січня регулятор повторно оприлюднив [проект постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до Типового договору про надання населенню послуг з газопостачання"](#).

22 січня [постановами № 33 і 35 НКРЕКП](#) затвердила Типовий договір на розподіл природного газу та Типовий договір на постачання природного газу за регульованим тарифом. Як зазначається, це відбулося на виконання положень Закону "Про засади функціонування ринку природного газу", за якими з 1 січня 2015 року відбулося остаточне відокремлення функцій з розподілу та постачання природного газу. Типові договори нададуть можливість юридично відокремити суб'єкти ринку, що входять до складу вертикально інтегрованої компанії.

З інших рішень варто відмітити [Постанову від 14.01.2015 № 101-VIII](#), якою парламент повернув на доопрацювання проект Закону "Про внесення змін до статті 188-¹ Кримінального кодексу України щодо недопущення розкрадання природного газу" (реєстр. [№ 1544](#)), поданий Кабінетом Міністрів.

У сфері реформи ринку електроенергії:

В оплаті електроенергії розглядаються різноманітні варіанти для економії коштів за сплату [Розпорядженням Кабінету Міністрів](#) від 14 січня «Про вжиття тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії» передбачається коригування тарифів на передачу та виробництво електричної енергії, внесення змін до алгоритму розподілу коштів оптового ринку електричної енергії України, а також встановлення тимчасових обмежень виробництва електроенергії виробникам з альтернативних джерел енергії.

Через складну ситуацію в енергетичній галузі, зокрема, дефіцит вугілля та підвищення ціни на нього внаслідок його імпортування з інших держав, [1 січня](#) поточного року набрала чинності [постанова НКРЕКП № 765](#), яка має на меті уніфікувати підходи до тарифного регулювання та не допустити подальшого зростання тарифів на передачу та постачання електроенергії.

Комісія також прийняла [постанову № 37 «Про внесення зміни до постанови НКРЕ від 20 грудня 2001 року № 1241»](#), якою оптимізувала побутовим споживачам тарифні коефіцієнти за спожиту електроенергію в пікові та нічні періоди навантаження в ОЕС України.

Регулятор намагається покращити діяльність в умовах складної ситуації в електроенергетиці

З цією метою НКРЕКП [вирішила утворити робочі групи](#) за напрямками «Вдосконалення методології стимулюючого тарифоутворення для енергопостачальних та енергопередавальних компаній» та «Запровадження двоставкового тарифу для споживачів електричної енергії». З метою обговорення проектів рішень регулятора про зміну і регулювання діючих тарифів на електричну енергію для населення також [створено постійно діючий дорадчий орган](#).

Крім того, у січні представники регулятора провели декілька важливих зустрічей, серед яких: [з технічною місією МВФ](#), з асоціаціями та бізнесом у галузі альтернативної електроенергетики з метою обговорення [обґрунтованого рівня «зеленого» тарифу на електроенергію](#), з представниками [проекту USAID](#) «Муніципальна енергетична реформа в Україні», а також [з представниками Енергетичного Співтовариства](#), під час якої обговорювалося наближення умов доступу до мережі транскордонної передачі електроенергії до правил Третього енергетичного пакету.

Депутати розглядають введення спеціального податкового режиму для деяких виробників електроенергії

Тим часом, у парламенті в січні було зареєстровано [законопроект № 1821](#) (автори – М. Кучер, О. Домбровський), яким пропонується визначити суб'єктів господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, а саме електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії, як таких, що можуть використовувати спеціальний податковий режим, а саме, бути платником єдиного податку.

Проведено процедури для експорту електричної енергії

20-21 січня відбувся [черговий щомісячний аукціон](#) з доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, під час якого доступ до перетину «Острів Бурштинської ТЕС – енергосистема Словаччини, Угорщини, Румунії» потужністю 620 МВт викупила ДТЕК, а ще 20 МВт – ПАТ «Донбасенерго». Крім того, на продаж було виставлено 10 МВт доступу до перетину «ОЕС України – енергосистема Словаччини», який викупила ПАТ «Закарпаттябленерго».

22 січня регулятор повторно [оприлюднив проект постанови](#) «Про затвердження Примірного договору про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України». Передбачається, що прийняття цього регуляторного акту дозволить Україні пришвидшити інтеграцію з Європейським ринком електроенергії завдяки покращенню процедури проведення електронних аукціонів.

У сфері державного регулювання енергетики:

Планом діяльності НКРЕКП з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік, затвердженим [Постановою НКРЕКП від 11.12.2014 № 762](#), передбачено прийняття проекту Закону "Про державне регулювання у сфері енергетики" в II кварталі 2015 року.

22 січня відбулася [робоча зустріч](#) в.о. голови НКРЕКП Д.Вовка та членів НКРЕКП з представниками Секретаріату Енергетичного Співтовариства, в ході якої обговорювалися пропозиції та зауваження Секретаріату до проекту Закону "Про державне регулювання у сфері енергетики".

30 січня відбулася [робоча зустріч](#) члена НКРЕКП А.Геруса з представниками проекту USAID "Муніципальна енергетична реформа в Україні", в ході якої було обговорено впровадження кращих міжнародних практик в діяльності НКРЕКП та підвищення її інституційного потенціалу, підвищення незалежності регулятора та прозорості його роботи, впровадження системи моніторингу та контролю якості комунальних послуг та ін.

У сфері відновлюваної енергетики:

22 січня у Верховній Раді зареєстровано законопроект №1821 [«Про внесення змін до Податкового кодексу України \(щодо стимулювання використання альтернативних джерел електричної енергії\)»](#). Документ пропонує дозволити суб'єктам господарювання, що продають електроенергію, вироблену когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії, використовувати спеціальний податковий режим, тобто бути платником єдиного податку.

Також, з метою виключення можливості неоднозначного трактування положень законодавства щодо справляння непрямих податків, пропонується виключити виробництво електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії, з переліку підакцизних товарів.

27 січня НКРЕКП оприлюднила законопроект [щодо переходу до використання альтернативних видів палива у теплопостачанні та стимулюючого регулювання](#), в якому передбачається введення окремого порядку формування тарифів на теплову енергію, що вироблялась із використанням природного газу, на теплову енергію, що виробляється з альтернативних видів палива, а також стимулюючого регулювання. Строк прийому зауважень та пропозицій спливає 2 березня 2015 року.

27 січня у НКРЕКП [відбулось обговорення](#) законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії», яким пропонується:

- введення єдиної для всіх видів альтернативних джерел енергії формули розрахунку «зеленого» тарифу (встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт «зеленого» тарифу, залежно від виду ВДЕ)
- скасування пільги на приєднання об'єктів електроенергетики, що здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії;
- скасування вимоги «місцевої складової», введення спеціальної надбавки до «зеленого» тарифу у разі застосування під час будівництва об'єкта альтернативної електроенергетики обладнання українського виробництва.

Сторони прийшли до висновку, що зазначений законопроект [можна взяти за основу та додатково розглянути в Комітеті](#). 3 лютого він був [зареєстрований групою з 14 депутатів у Верховній Раді під номером 2010](#).

У відповідь на лист Міненерго від 31.01.2015 № 01/13-0216, [НКРЕКП на засіданні 31 січня вирішила зменшити «зелені» тарифи](#) на період дії надзвичайного стану в енергетиці: для СЕС введених в експлуатацію до 31.03.2013 включно, - на 20 %; для усієї іншої альтернативної генерації – на 10 %.

Профільні експерти і міжнародні донори відреагували на рішення регулятора жорсткою критикою. [Біоенергетична асоціація України звернулась до Яценюка з проханням сприяти скасуванню кулуарного рішення](#), оскільки воно суперечить законодавству і загрожує невиконанням Національного плану дій з відновлюваної енергетики до 2020 року. ЄБРР, який відкрив нову кредитну лінію у розмірі до 140 млн. євро для [підтримки проектів з використання ВДЕ українськими підприємствами](#), також висловив [побоювання з приводу стабільності та перспектив інвестиційного клімату в Україні](#).

У сфері навколишнього середовища:

Законопроектна діяльність з екологічних питань, що можуть мати вплив на реалізацію зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства

У ВРУ зареєстровано низку законопроектів, спрямованих на охорону довкілля загалом і його окремих компонентів та удосконалення системи управління в екологічній сфері:

- [Про внесення змін до деяких законодавчих актів України \(щодо посилення охорони екомережі\)](#) (реєстр. № 1769 від 15.01.2015), який пропонує включити в екологічну мережу України території дикої природи, заборонити селекційний відстріл тварин у природних заповідниках та узгоджує з чинним законодавством перелік повноважних державних органів виконавчої влади.
- [Про встановлення мораторію на вирубку лісів та експорт лісо- та пиломатеріалів](#) (реєстр. № 1748 від 14.01.2015), яким пропонується в Україні ввести мораторій на проведення суцільних рубок головного користування та вивезення за межі митної території України лісоматеріалів, пиломатеріалів строком на 50 років.

Оцінка Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки

Оприлюднено [проект оцінки виконання Стратегії державної екологічної політики України на період до 2020 року та Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011–2015 роки](#).

Також, Мінприроди затверджено [орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на 2015 рік](#). Документ, серед іншого, передбачає проведення консультацій щодо проектів нормативно-правових актів з питань процедури оцінки впливу на довкілля та об'єктів, що підлягають ОВНС, форми дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, екологічної мережі та ін.

Мінприроди ухвалило план діяльності на 2015 рік

20 січня наказом № 7 [схвалено План діяльності Міністерства екології та природних ресурсів України з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік](#), яким передбачено розроблення 26 нормативно-правових актів. Зокрема з питань управління та інтеграції екологічної політики в інші галузеві політики заплановано підготовка законопроекту, що встановлює чіткі вимоги до процедури ОВНС, у тому числі у випадках транскордонного впливу та про внесення змін та доповнень до чинного законодавства у зв'язку з прийняттям цього закону (з орієнтовною назвою "Про оцінку впливу на довкілля") та проекту Постанови Кабінету Міністрів "Про затвердження Переліку видів діяльності та об'єктів, що підлягають ОВНС".

Комітет з екополітики рекомендує відхилити зміни до Закону "Про природно-заповідний фонд України"

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи на своєму засіданні 14 січня 2015 року розглянув законопроект ["Про внесення змін до Закону України "Про природно-заповідний фонд України" \(щодо удосконалення окремих положень\)"](#) (реєстр. №1427), поданий народним депутатом В.Мельниченком.

Законопроектом пропонується дозволити здійснення мисливства у зонах антропогенних ландшафтів біосферних заповідників та зонах регульованої рекреації національних природних парків з метою селекційного відбору, ветеринарно-санітарної експертизи та регулювання чисельності мисливських тварин. Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді [відхилити](#) документ за результатами розгляду у першому читанні.

Проведено перше засідання Міжвідомчої робочої групи по імплементації Директиви про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище

З метою реалізації пункту 236 плану заходів з імплементації [Угоди про асоціацію між Україною та ЄС](#), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів від 17 вересня 2014 р. № 847-р, 30 січня [проведено перше засідання міжвідомчої робочої групи](#) по імплементації Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 р. про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище. На засіданні розглядалась концепція процедури оцінки впливу на довкілля, а також представлено законопроект "Про оцінку впливу на довкілля".

У сфері енергоефективності:

Заміщення газу замість енергозбереження

За даними "Нафтогазу", в грудні 2014 року [ліміти використання природного газу були перевищені на чверть](#), однак у порівнянні з груднем 2013 року використання газу скоротилося на 19% (промислові підприємства, бюджетні установи, теплокомуненерго та населення використали 5,3 млрд. кубометрів газу в порівнянні з 6,5 млрд. кубометрами газу в 2013 році). Загалом в 2014 році населенням, бюджетними організаціями та ТКЕ зменшено споживання газу з 26 до 22,9 млрд. кубометрів, повідомили в [Держенергоефективності](#). За даними НАК "Нафтогаз України", населення зменшило споживання газу на 16%, теплогенеруючі підприємства - на 15 %, бюджетні установи – на 22%.

За словами голови Держенергоефективності, зниження споживання газу відбулося в тому числі завдяки механізмам стимулювання заміщення споживання газу іншими видами палива. Зокрема, з жовтня 2014 року видано [більше 1600 кредитів](#) на придбання негазових котлів, а загальна сума виданих кредитів склала [більше 28 млн. грн.](#) За цим механізмом в 2015 році може бути використано [340 млн. грн.](#) з коштів ЄС на фінансування Енергетичної стратегії України.

В Держбюджеті передбачено на 2015 рік [500 млн. грн.](#) на компенсацію різниці в тарифах на виробництво теплової енергії для населення на теплогенеруючих установках (крім теплоелектроцентралей, теплоелектростанцій і атомних електростанцій) з використанням будь-яких видів палива та енергії, крім природного газу. Голова Держенергоефективності також вказав на [механізми залучення приватних коштів](#) в 2015 році: так у відомстві розраховують залучити на заміну котлів для населення 245 млн. грн., на придбання енергоефективного обладнання і матеріалів для будинків 948 млн. грн., на механізм ОСББ 320 млн. грн.. У відомстві повідомили також про затвердження [Дорожньої карти заходів щодо скорочення обсягу споживання природного газу на період до 2017 року.](#)

Окрім того була опублікована [Дорожня карта нормативно-правового забезпечення розвитку сфер енергоефективності та відновлюваних джерел енергії](#), що, зокрема, передбачає серед іншого забезпечення привабливого строку окупності проектів по заміщенню газу, зменшення обсягів споживання газу населенням, бюджетними установами і організаціями та підприємствами ТКЕ на 3,66 млрд. кубометрів до 2020 року, термомодернізацію 33% багатоквартирних та індивідуальних будинків до 2020 року, 100%-й облік споживання теплової енергії та води, створення потужної інституційної основи для енергетичної сертифікації будівель за європейськими вимогами, створення загальнонаціональної системи моніторингу показників енергоефективності та енергетичного балансу, виконання зобов'язань України перед Енергетичним Співтовариством, тощо.

Що стосується власне енергоефективності, то Держагентство пропонує відшкодовувати житловому фонду [30-40% від вартості переходу на енергозберігаюче освітлення](#). Крім того у відомстві планують [розширити заходи](#) для підтримки населення на встановлення склопакетів, придбання енергозберігаючих матеріалів, встановлення приладів обліку – на цей механізм хочуть виділити 198

млн. грн.. Для ОСББ можуть відшкодувати 40% суми кредитів на придбання енергоефективного обладнання та матеріалів. На впровадження даної програми планується виділити майже 100 млн. грн. Для запровадження цього механізму в агентстві розроблено [проект відповідної постанови уряду](#) та направлений для погодження в Мінрегіон.

Виробники світлодіодної техніки переконують, що при впровадженні протягом 2015-2020 років світлодіодного освітлення хоча б на 30% від потреб України дозволить зекономити 52 млрд кВт/год електроенергії на рік. Тому при Держенергоефективності вирішено створити [постійно діючу робочу групу з удосконалення нормативно-правової бази для розвитку впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел освітлення](#) та надавати державну підтримку для населення, ОСББ, ЖБК, заходи з модернізації систем освітлення місць загального користування.

Фонд з енергоефективності

Концепцію ефективності роботи Фонду з енергоефективності планують підготувати до кінця березня, після чого її презентують донорам, спираючись на досвід роботи подібних фондів за кордон омом та результати функціонування систем державної підтримки населення з енергоефективності. В Держенергоефективності наголосили на [важливості прозорості роботи](#) майбутнього Фонду та неможливості політичного втручання в його роботу.

Енергетична ефективність будівель

[Держенергоефективності передбачає](#) 343,5 млн. грн. на 2015 рік для фінансування широкомасштабної термомодернізації (зокрема, через відшкодування частини кредитів), плануючи охопити 134 тис. сімей.

Верховна Рада повернула на доопрацювання проект Закону про енергетичну ефективність будівель (реєстр. № 1566) ([Постанова Верховної Ради № 90-VIII](#) від 13.01.2015 р.). Вже до кінця місяця в Держенергоефективності [було розроблено нову редакцію](#) вказаного законопроекту, а також залучено до обговорення доопрацювання народних депутатів, представників Мінрегіону, Мінекономрозвитку, ЄБРР, USAID та експертів. В агентстві підкреслили, що керувалися пріоритетом забезпечення прозорої системи відносин та виконанням вимог відповідної директиви ЄС. Бази сертифікатів та перелік атестованих енергоаудиторів вестиме та розміщуватиме на своєму сайті Держенергоефективності. У відомстві зазначили, що використали досвід країн ЄС та передбачили створення Фонду з енергоефективності.

На фоні цього прийнято в першому читанні [проект Закону про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку](#), що передбачає «забезпечення співвласників будинку дієвим механізмом для прийняття рішень щодо утримання та управління спільним майном, в тому числі щодо проведення енергоефективної модернізації будинку» ([Постанова Верховної Ради № 89-VIII](#) від 13.01.2015).

Оснащеність засобами обліку

Мінрегіон опублікував [Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку подання засобів вимірювальної техніки](#) (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, на періодичну повірку, обслуговування та ремонт".

Статус органів державної влади у сфері енергоефективності

Кабмін дозволив Держенергоефективності [ліквідувати територіальні органи](#) як структурні підрозділи апарату (Постанова Кабінету Міністрів від 14 січня 2015 р. № 4), що дозволило ліквідувати 24 управління по всій Україні.

Технічні регламенти

Верховна Рада прийняла [Закон про технічні регламенти та оцінку відповідності](#) (номер 1065 від 27.11.2014), в тому числі для адаптації національного законодавства про технічні регламенти та оцінку відповідності до законодавства Європейського Союзу. Законопроект [встановлює єдині правові й організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і процедур оцінки відповідності](#), а також здійснення оцінки відповідності.

У сфері нафти і нафтопродуктів:

Кабінет Міністрів 21 січня затвердив [постанову №16 «Про внесення змін до Порядку організації та проведення біржових аукціонів»](#), якою змінив порядок розрахунку стартової ціни для нафти сирової залежно від даних видання "Crude Oil Marketwire" агентства "Platts" за 15 днів (у разі ненадходження нафти сортів Urals (в обсязі 50 000 т) та Azeri на митну територію).

Також, [Постановою від 23.01.2015 № 65](#) уряд змінив Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, дозволивши реалізацію некондиційних бензину і дизпалив, вироблених на потужностях "Укргазвидобування" до 31 грудня 2015 року, за умови їх реалізації через роздрібну мережу АЗС "Укргазвидобування", на аукціонах або за рішенням Кабінету Міністрів.

Також, у січні Міненерговугілля [проекту постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 573 і від 1 серпня 2013 р. № 927"](#), що спрямований на усунення проблем, виявлених підчас застосування Техрегламенту. Примітно, що 22 січня [Наказом № 29 Міненерговугілля](#) перезатверджено тимчасовий порядок визначення випробувальних лабораторій якості бензинів та палив.

21 січня [Мінекономрозвитку та Міненерговугілля підписали Наказ №39/27](#), яким змінено склад аукціонного комітету з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу. З переліку членів комітету виключено А.Куща, якого пов'язують з підконтрольною групі "Приват" компанією "Укрнафта", на користь представника НАК "Нафтогаз України" П.Столяра. Очолив орган міністр економічного розвитку А.Абромавичус.

31 січня 2015 року ПАТ "Укрнафта" направила на адресу аукціонного комітету лист з проханням пояснити формулу ціни, [оскільки не вважає її справедливою](#). [За повідомленнями "Нафтогазу"](#), ПАТ "Укрнафта", ПАТ "Укртранснафта", ПАТ "Укртатнафта" в січні саботували надання технічної інформації щодо можливостей зберігання, транспортування і переробки української нафти, в разі її придбання "Нафтогазом".

У сфері статистики:

[Розпорядженням Кабінету Міністрів від 23 січня 2015 року № 53-р](#) було затверджено план державних статистичних спостережень на 2014-2015 роки. Одна зі складових [плану](#) – заходи щодо реалізації у 2014 -2015 роках Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року – передбачає компонент гармонізації законодавства у сфері державної статистики з відповідними міжнародними стандартами та правовими нормами ЄС.

Зокрема, на IV квартал 2014 року передбачено оптимізацію плану вибірки спостереження за місячним споживанням паливо-енергетичних матеріалів, на II квартал 2015 року – проведення

апробації такого виду спостереження із застосуванням вибіркового методу обстеження. За даними [звіту про виконання плану в 2014 році](#), було розроблено дизайн такої вибірки.

У сфері конкуренції:

13 січня АМКУ [затвердив](#) План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Коаліційної угоди у 2015 році. Документ включає такі кроки як внесення змін до Закону "Про захист економічної конкуренції", розроблення, прийняття та опублікування документа щодо принципів визначення розмірів штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції (грудень 2015 року), внесення змін до Положення про порядок подання заяв до АМКУ про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (2016-2017 роки).

22 січня за ініціативи Представництва ЄС в Україні в АМКУ відбулась [зустріч щодо підтримки в процесі імплементації Третього енергетичного пакету ЄС](#). В ході зустрічі відбулося обговорення діяльності АМКУ в частині захисту економічної конкуренції на ринках газу та електроенергії України, участі конкурентного відомства в нормативному врегулюванні чесних правил конкуренції на цих ринках, а також намічені шляхи подальшої співпраці АМКУ та Енергетичного Співтовариства.

У сфері соціальної політики:

Законопроект про житлово-комунальні послуги

За інформацією Мінрегіону, за 11 місяців 2014 року [оплачено 94% від вартості спожитих житлово-комунальних послуг](#). Водночас, збільшилася заборгованість населення за опалення та постачання гарячої води. У відомстві зауважили, що використовують судовий механізм для стимулювання неплатників сподіваються на поданий до ВР законопроект про житлово-комунальні послуги, що передбачає пеню за несвоєчасну сплату комунальних послуг в розмірі 0,1% за кожен день простроченого платежу.

Субсидії

Протягом 2014 року за державною субсидією для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг звернулося [1 млн. 686 тис.](#) малозабезпечених сімей – призначено 349 млн. грн. субсидій, що на 82 млн. більше, ніж за аналогічний період 2013 року. Водночас Мінсоцполітики [закликає громадян](#) оформлювати субсидії, наголошуючи на тому, що оформивши субсидію один раз можна забезпечити стабільні витрати на житлово-комунальні послуги незалежно від зміни тарифів, а платежі будуть перераховані автоматично, тобто повторно звертатися до управлінь соціального захисту не буде потрібно. За інформацією чиновників, близько 4,7 млн. сімей користуються пільгами на оплату комунальних послуг.

В Міністерстві зазначили, що працюють над більшою адресністю пільг і збираються зробити Програму житлових субсидій. Зокрема, розробляють [спрощений порядок нарахування субсидій](#), щоб розширити коло їх отримувачів. Для цього обіцяють враховувати доходи за рік, а не за 6 місяців, а також здійснювати перерахування субсидій автоматично після одного візиту потенційного отримувача в управління соціального захисту. Міністр соціальної політики доручив виявити [існуючі, але хронічно нефінансовані пільги](#), щоб їх скасувати і запровадити адресність виплат. Загалом, в 2015 році в Міністерстві обіцяють запровадження адресних пільг, збільшення кількості їх отримувачів, і повідомили, що бюджетом на цей рік передбачено [11,5 млрд. гривень](#) на підтримку громадян під час оплати житлово-комунальних послуг, у тому числі, на програму житлових субсидій.

Тим часом в Міненерго підтримали позицію МВФ щодо необхідності [приведення тарифів до енергоносії до економічно обґрунтованого рівня](#), зауваживши втім, що питання соціально чутливе і потребує виваженого підходу. НКРЕКП на фоні цього створила [постійно діючий тристоронній дорадчий орган](#) для обговорення проектів рішень про зміну і регулювання тарифів на електроенергію і цін на газ для населення. До складу дорадчого органу увійшли представники Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та представники Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні. Натомість в Мінсоцполітики закликають соціальні служби тісніше співпрацювати [з волонтерськими та громадськими організаціями](#).

Кабмін прийняв Розпорядження № 34-р від 21 січня 2015 р. [«Про схвалення розроблених Міністерством соціальної політики планів імплементації деяких актів законодавства ЄС»](#), доручивши Мінсоцполітики разом з іншими державними органами та суб'єктами виконання ряду директив ЄС, проте зобов'язання в рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема, імплементація Меморандуму про взаєморозуміння з соціальних питань в контексті Енергетичного Співтовариства, розробка і виконання соціального плану дій, залишилися поза документом.